

ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ

ΒΙΒΛΙΟ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ

«Η Αθήνα δεν ήταν ποτέ
λευκή, αλλά τα αγάλματά της,
που στερούνται χρωμάτων,
έχουν διαμορφώσει τις
ευαισθησίες της Ευρώπης».

— Αντρέ Μαρλώ, ιστορικός της τέχνης και Γάλλος
υπουργός Πολιτισμού, 1948

ROM

ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Αρχαία Ελλάδα:

μια περιοχή που περιλαμβάνει τη σημερινή Ελλάδα, τους ανθρώπους και τους πολιτισμούς τους από περίπου 2.000–3.000 χρόνια πριν

Τεκμήρια:

πληροφορίες που δείχνουν αν κάτι είναι αληθινό

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΝΤΕΤΕΚΤΙΒ ΧΡΩΜΑΤΩΝ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ:

Αρχαιολόγοι, που μελετούν την ιστορία και την προϊστορία των ανθρώπων.

Παλαιοντολόγοι, που μελετούν απολιθώματα, δηλαδή υπολείμματα προϊστορικών φυτών και ζώων.

Σκέψου την τέχνη και την αρχιτεκτονική της Αρχαίας Ελλάδας. Φαντάζεσαι πολύ λευκό μάρμαρο; Συμβαίνει σε πολλούς! Αυτό έχουμε μάθει από τις ταινίες, τα βιβλία, ακόμη και τα μουσεία. Πολλά από τα αγάλματα στο ROM είναι λευκά.

Στην πραγματικότητα, όμως, τα δημιουργήματα της τέχνης και της αρχιτεκτονικής στην Αρχαία Ελλάδα δεν ήταν λευκά. Ήταν βαμμένα με ζωηρά χρώματα.

Στο ROM υπάρχει μια κόρη από το Μουσείο Ακρόπολης της Αθήνας. Κόρη σημαίνει άγαλμα νεαρής γυναίκας. Η βαφή αυτής της κόρης δεν έχει ξεθωριάσει εντελώς. Έτσι, βλέπουμε πόσο πολλά χρώματα είχε το άγαλμα όταν πρωτοδημιουργήθηκε.

Τι άλλο έχεις μάθει για την αρχαία τέχνη; Ποια τεκμήρια θα μπορούσαν να αλλάξουν όσα πιστεύεις; Χρησιμοποίησε το παρόν βιβλίο ανακάλυψης για να γίνεις ντετέκτιβ χρώματος στο ROM. Μπορείς να βρεις ενδείξεις που αμφισβητούν όσα έχεις μάθει για τα αντικείμενα ενός μουσείου;

Θα χρειαστείς υλικά, για να σχεδιάσεις, να γράψεις και να χρωματίσεις.

Σου κεντρίσαμε την περιέργεια; Μάθε περισσότερα στην εικονική ξενάγηση Χρώματα της Κόρης: bit.ly/ROMKoreGR.

ΤΟ ΧΡΩΜΑ ΜΙΑΣ ΚΟΡΗΣ

► Έκθεμα κόρης, επίπεδο 1

Η Ακρόπολη κατασκευάστηκε σε έναν βραχώδη λόφο στην Αθήνα. Περιείχε πολλά κτίρια, μεταξύ των οποίων ναοί, όπως ο Παρθενώνας.

Εκατοντάδες κόρες σαν αυτήν στέκονταν σε βάθρα στην Ακρόπολη. Κατασκευάστηκαν ως δώρα προς τη θεά Αθηνά.

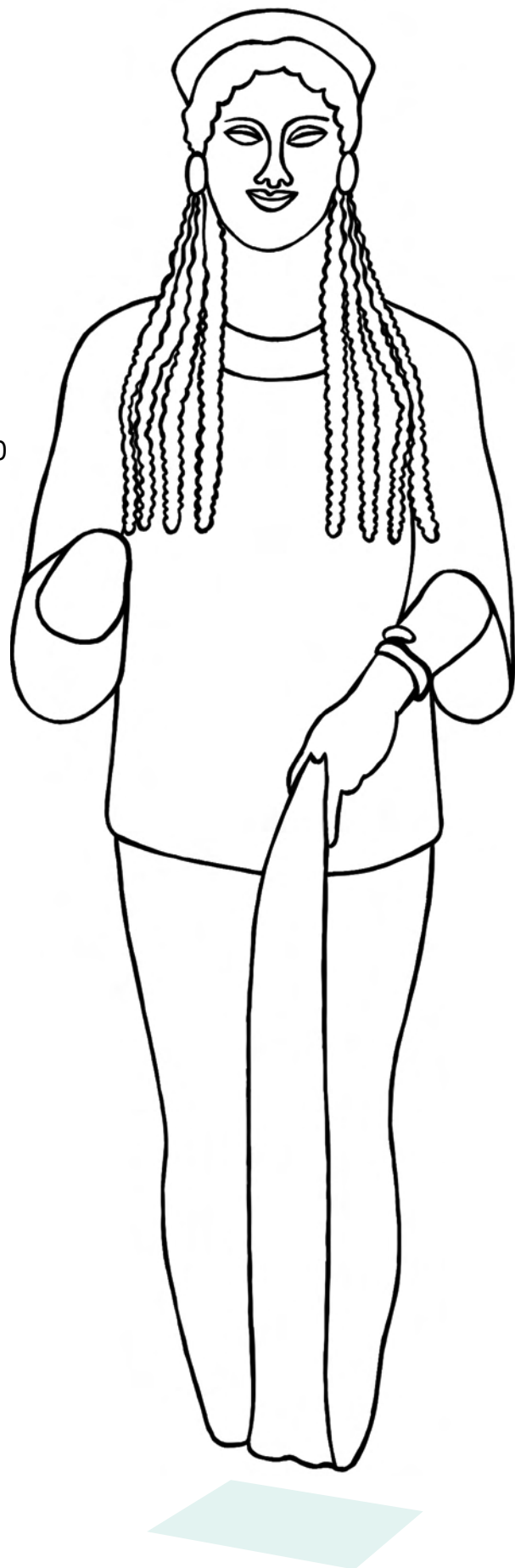
Αυτή η κόρη υπέστη ζημιές σε μια επίθεση πριν από 2.500 χρόνια, το έτος 480 π.Χ. Θάφτηκε σε έναν λάκκο με 13 άλλες κόρες. Επειδή θάφτηκε, προστατεύτηκε η βαφή της.

Κοίταξε προσεκτικά την κόρη. Παρατήρησε:

- Τα χρώματα στα μαλλιά, στα κοσμήματα, στα ρούχα
- Τις λεπτομέρειες στο μάρμαρο και στη βαφή

Ακρόπολη: το κέντρο άμυνας μιας πόλης. Συνήθως προστατεύεται από τείχη. Η Ακρόπολη των Αθηνών περιείχε στρατιωτικό εξοπλισμό και προμήθειες σε τρόφιμα. Ήταν ένας ασφαλής χώρος όπου μπορούσαν να κρυφτούν οι πολίτες σε περίπτωση κινδύνου.

Κόρες: ο πληθυντικός του «κόρη», δηλαδή αγάλματα νεαρών γυναικών

ΔΟΚΙΜΑΣΕ ΑΥΤΟ

Χρωμάτισε αυτό το σχέδιο. Μπορείς να πάρεις ιδέες από την πραγματική κόρη ή να δημιουργήσεις δικά σου μοτίβα και λεπτομέρειες.

Μοιράσου το δημιούργημά σου ή ζήτη από έναν μεγάλο της οικογένειάς σου να το μοιραστεί μαζί μας μέσω του [@ROMtoronto](https://twitter.com/ROMtoronto).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΑΜΨΗ

► Συλλογή Ελλάδας, επίπεδο 3

Εξέτασε τα αγάλματα και τα αντικείμενα σε αυτήν τη συλλογή. Πιστεύεις πως οι άνθρωποι σε αυτά μοιάζουν αληθινοί;

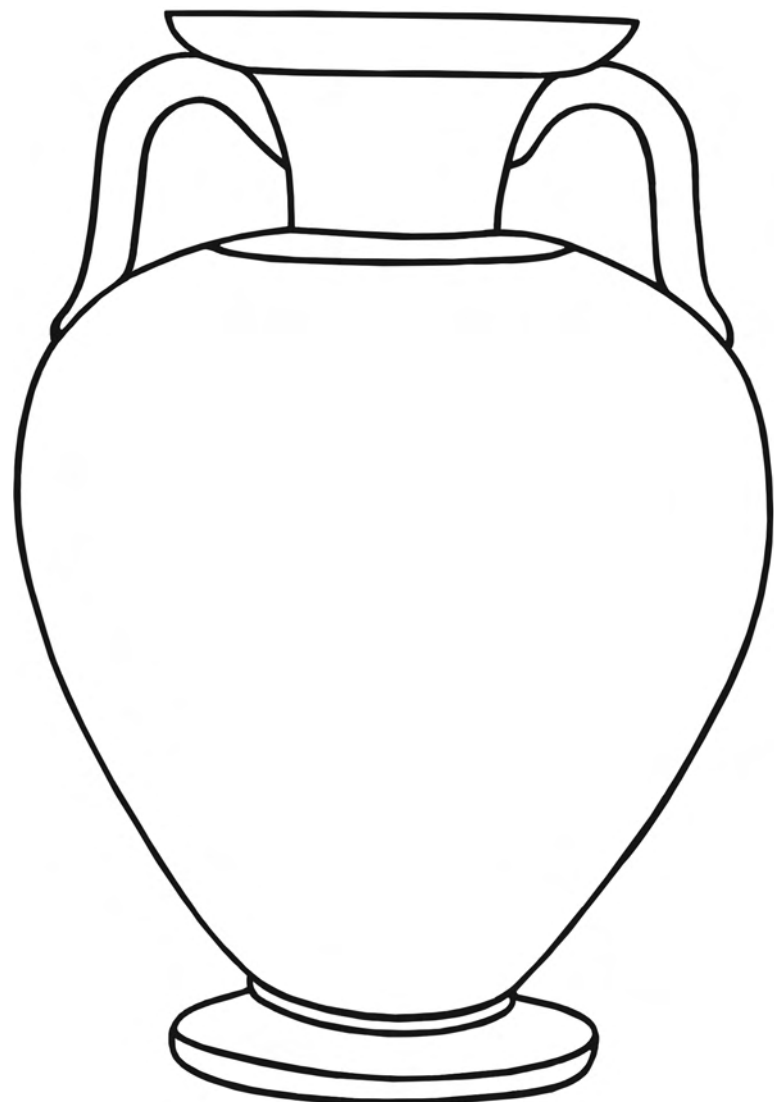
Στους ανθρώπους στην Αρχαία Ελλάδα άρεσε να αλλάζουν την εμφάνισή τους στα έργα τέχνης. Δηλαδή, ήθελαν να φαίνονται «τέλειοι», όχι αληθινοί.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕ:

- Τεράστιοι μύες
- Μεγάλα, λεπτά (αλλά μυώδη) χέρια και πόδια
- Στενή μέση και μεγάλοι γοφοί
- Γενειάδα στους μεγαλύτερους άντρες, άτριχο πρόσωπο στους νεότερους άντρες
- Πολύ λευκή επιδερμίδα στις Ελληνίδες

Αυτός ο αμφορέας (κανάτα με χερούλια) εμφανίζει τον Ηρακλή να παλεύει με ένα λιοντάρι χρησιμοποιώντας τα δυνατά χέρια του.

ΔΟΚΙΜΑΣΕ ΑΥΤΟ

Σχεδίασε μια σκηνή από τη ζωή σου όπως φαντάζεσαι ότι θα εικονιζόταν σε ένα ελληνικό αγγείο.

Μοιράσου το καλλιτέχνημά σου μέσω του [@ROMtoronto](https://twitter.com/ROMtoronto).

Αριστερά: Μοντέλο της Ακρόπολης. **Δεξιά:** Μοντέλο του εσωτερικού του ναού της Αθηνάς.

Φωτογραφίες: Μοντέλο της Ακρόπολης (αριστερά) ROM956.118. Ναός της Αθηνάς (δεξιά) ROM962.228.16.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

► Συλλογή Ελλάδας, επίπεδο 3

Η κόρη που επισκέπτεται το ROM βρίσκεται στην Ακρόπολη των Αθηνών. Στην Ακρόπολη υπήρχαν ναοί αφιερωμένοι στην Αθηνά. Οι ναοί της Αθηνάς περιείχαν πολλά γλυπτά νεαρών γυναικών. Αυτό διότι ήταν η θεά που προστάτευε τις νεαρές, ανύπαντρες γυναίκες. Οι άνθρωποι της προσέφεραν γλυπτά ως πράξεις λατρείας ή ως ανταμοιβή για χάρες. Φυσικά, δεν μπορούσαν όλοι να αγοράσουν και να προσφέρουν μεγάλα αγάλματα από μάρμαρο. Αυτή η συλλογή περιέχει επίσης μικρότερα αγάλματα που προσφέρονταν στη θεά. Μπορείς να τα βρεις;

ΤΡΟΦΗ ΓΙΑ ΣΚΕΨΗ

Γλυπτά γυναικών χρησιμοποιούνταν επίσης ως σήλεις που κρατούσαν τη στέγη του ναού. Αυτά τα γλυπτά ονομάζονταν Καρυάτιδες.

Αν ήσουν θεός ή θεά, τι θα κρατούσε τη στέγη του δικού σου ναού; Γιατί;

ΔΟΚΙΜΑΣΕ ΑΥΤΟ

Πάρε θέση με φίλους ή συγγενείς σου σαν να κρατάτε τη στέγη ενός ναού. (Μη σταθείτε πολύ κοντά ο ένας με τον άλλον, για να μην πέσει η στέγη!).

Τραβήξτε μια φωτογραφία και μοιραστείτε τη μέσω του [@ROMtoronto](https://twitter.com/ROMtoronto).

Αριστερά: Ελληνική προτομή του νεαρού Ηρακλή
Δεξιά: Ρωμαϊκή προτομή του αυτοκράτορα Τιβέριου

Ο ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

► Συλλογή Ρώμης, επίπεδο 3

Τα γλυπτά που εικονίζουν πρόσωπα ονομάζονται προτομές. Όπως τα ελληνικά γλυπτά, έτσι και οι ρωμαϊκές προτομές υποθέτουμε ότι βάφονταν με χρώματα. Είναι σαν σέλφι της αρχαίας Ρώμης!

Αντίθετα με τους Έλληνες καλλιτέχνες, οι Ρωμαίοι ήθελαν να εικονίζουν τον κόσμο όπως πραγματικά ήταν. Γι' αυτό, οι άνθρωποι των ρωμαϊκών αγαλμάτων είναι πιο γνώριμοι από εκείνους των ελληνικών.

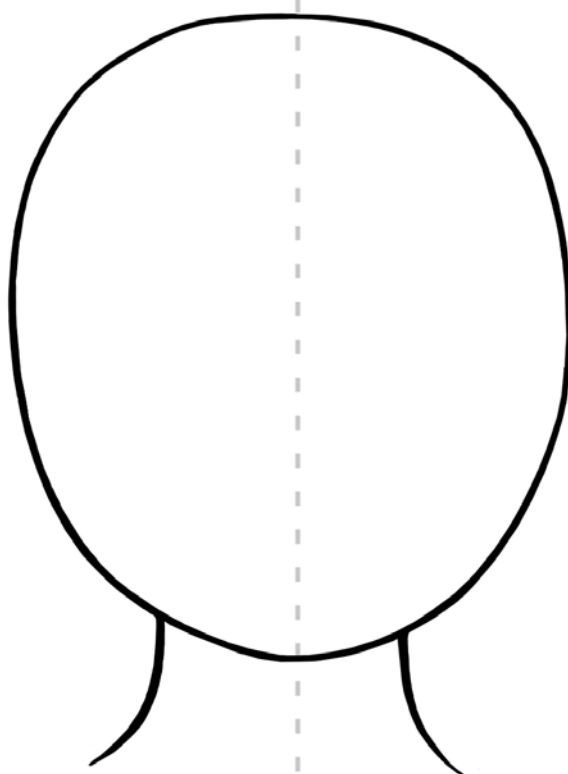
Σε μια αυτοκρατορία τόσο μεγάλη όσο η ρωμαϊκή, πολλοί δεν έβλεπαν ποτέ τον αυτοκράτορα από κοντά. Έτσι, τα αγάλματα χρησίμευαν για να δείχνουν στον κόσμο πώς ήταν εμφανισιακά ο αυτοκράτορας.

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΛΠΟ!

Έχεις στο τηλέφωνό σου εφαρμογή που κάνει επεξεργασία φωτογραφιών με φίλτρα; Δοκίμασέ τη με σέλφι των αγαλμάτων!

Μοιράσου τις περιέργες και υπέροχες σέλφι των αγαλμάτων σου μέσω του [@ROMtoronto](#).

ΔΟΚΙΜΑΣΕ ΑΥΤΟ

Χρησιμοποίησε το παρακάτω περίγραμμα για να σχεδιάσεις ένα πρόσωπο, το μισό σε «εξιδανικευτικό» στιλ ελληνικό και το άλλο μισό σε «πραγματιστικό» στιλ ρωμαϊκό.

Μοιράσου το καλλιτέχνημά σου μέσω του [@ROMtoronto](#).

ΑΝΑΛΟΓΙΣΟΥ

Εδώ και χρόνια υπάρχουν ενδείξεις ότι τα αρχαία αγάλματα είχαν ζωηρά χρώματα, ότι δεν ήταν λευκά. Γιατί πολλοί άνθρωποι ακόμη πιστεύουν ότι ήταν λευκά;

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΧΡΩΜΑΤΟΣ

Το ROM έχει πολλά αντικείμενα των οποίων τα χρώματα έχουν ξεθωριάσει με τον καιρό. Αναζήτησε ενδείξεις χρώματος εδώ:

- Συλλογή κινεζικής αρχιτεκτονικής
- Συλλογή Αφρικής: Αίγυπτος
- Συλλογή Darhne Cockwell αφιερωμένη στην τέχνη και τον πολιτισμό των πρώτων λαών
- Εμβλήματα και σύλοι
- Συλλογή Βυζαντίου των Joey και Toby Tanenbaum

Τεκμηρίωσε τις ενδείξεις σου με φωτογραφίες ή σχέδια!

ΠΟΛΥΧΡΩΜΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

► Συλλογή δεινοσαύρων, επίπεδο 2

Πίσω από την ουρά του Τυραννόσαυρου Ρεξ υπάρχει μια συναρπαστική ανακάλυψη: πολλοί σαρκοφάγοι δεινόσαυροι είχαν φτερά! Στην πραγματικότητα, τα σημερινά πτηνά είναι δεινόσαυροι. Ορισμένοι φτερωτοί δεινόσαυροι ίσως επικοινωνούσαν χρησιμοποιώντας χρώματα και μοτίβα.

Χρησιμοποίησε τα φτερωτά απολιθώματα της συλλογής πτηνών ως έμπνευση για να σχεδιάσεις τον δικό σου δεινόσαυρο. Πώς επικοινωνεί μέσω του χρώματος ο δικός σου δεινόσαυρος;

Εκμαγείο Αρχαιοπτερυγος, απολιθωμένου πτηνού από την Ύστερη Ιουρασική περίοδο.

ΤΡΟΦΗ ΓΙΑ ΣΚΕΨΗ

Τι έμαθες εξερευνώντας το ROM με αυτό το βιβλίο ανακάλυψης; Όταν μαθαίνουμε νέες πληροφορίες, ίσως ξανασκεφτούμε όσα πιστεύαμε ότι ξέρουμε. Ίσως αλλάξουν οι προκαταλήψεις μας για τον κόσμο. Και ίσως τα στερεότυπα αποδειχθεί ότι ήταν λάθος.

Ποια αντικείμενα, ποιες συλλογές, ποιες ανακαλύψεις άλλαξαν περισσότερο αυτά που ήξερες;

Προκαταλήψεις: ιδέες ή γνώμες τις οποίες έχουμε διαμορφώσει πριν μάθουμε περισσότερα για κάτι

Στερεότυπα: μια ιδέα για κάτι ή κάποιον που είναι υπερβολικά απλουστευμένη και συχνά λανθασμένη, αλλά την πιστεύουν πολλοί

ΔΟΚΙΜΑΣΕ ΑΥΤΟ

Λανθασμένες πληροφορίες και αντιλήψεις μεταδίδονται συχνά από ειδήσεις στην τηλεόραση, ταινίες, ηλεκτρονικά παιχνίδια και βιβλία.

Μοιράσου κάτι που ανακάλυψες σήμερα με τον δικό σου τρόπο! Μπορείς να δημιουργήσεις ένα ποίημα, μια σύντομη ιστορία, ένα κόμικ, ένα παιχνίδι, ένα βίντεο ή ό,τι άλλο επιθυμείς.

ΔΙΑΒΑΣΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

- “Το μικρό βιβλίο των χρωμάτων”, Κάρεν Χάλερ (μετάφραση Σοφία Ανδρεοπούλου, Εκδόσεις Διόπτρα.
- “Όλα είναι χρώμα-Εικαστικά Α’ Γυμνασίου», Ειρήνη Ανούση, Ηλίας Ράπτης, Ευτυχία Ροδοπούλου, Εκδοτικός Οίκος Λιβάνη.
- “Τα χρώματα της ζωής μου», Ελένη Ζότο Δρακοπούλου, Εκδοτικός Οίκος Λιβάνη.
- “Το Χρώμα στη Φύση Και στην Τέχνη», Σάρτζεντ Γουόλτερ (μετάφραση Καλκάνη Ελένη), Εκδοτικός Οίκος Πολιτεία.

ROM

Εικόνα εξωφύλλου
© Μουσείο Ακρόπολης, τρισδιάστατο μοντέλο: Χαρά Σφυρή

Δανεισμένο από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού της Ελλάδας / το Μουσείο Ακρόπολης. Ανακαλύφθηκε κατά τις ανασκαφές στην Ακρόπολη των Αθηνών τις οποίες διεξήγαγε η αρμόδια υπηρεσία του ελληνικού κράτους το 1886.

Το ROM είναι υπηρεσία της Κυβέρνησης του Οντάριο.